

Film i vlak jsou symboly moderní doby, rychlosti, osudovosti a pomíjivosti. Tématem této diplomové práce jsou filmy, které se odehrávají ve vlaku. Nikoli filmy, v nichž hraje železnice jakoukoliv roli. Soustředím se především na jízdu vlakem a její filmové zobrazování. Tento typ syžetu je oblíbený v literatuře i v celých dějinách filmu, protože jízda vlakem zaručuje, že se něco bude dít, i když se zdánlivě nebude dít nic. Základní premisa všech uměleckých děl odehrávajících se ve vlaku je, že cesta vlakem znamená změnu.

Práce je rozdělena do dvou částí: teoretické, ve které se zaměřuji na vybudování a popis vztahu mezi železnicí a kinematografií, vztahu, který je založen na modernistických základech rychlosti a mobility, a analytické, ve které jsem si vybral modelové příklady filmu, které zastupují určité varianty filmového zpracování jízdy ve vlaku. Jsou to: Frigo na mašině (The General; Buster Keaton a Clyde Bruckman, 1926), Na sever severozápadní linkou (North by Northwest; Alfréd Hitchcock, 1959), Jeden večer, jeden vlak (Un soir, un train; André Delvaux, 1968), Evropa (Europa; Lars von Trier, 1991) a Kalamita (Věra Chytilová, 1982).

Nepracuji s předem přesně daným korpusem filmových děl, ani se teritoriálně neomezuji na konkrétní národní kinematografii. To, co vytvářím, je určitá typologie možností, jak se ve filmu zobrazuje situace jízdy ve vlaku. K opozici k filmovému žánru road-movies vytvářím filmový typ "train-movies", který jednoduše znamená film, který se odehrává ve vlaku. To, co je zastřešující pro všechny vlakové filmy, je paralela mezi filmovým diváctvím a pohledem z jedoucího vlaku. Na základě podobností mezi jízdou vlakem se zkušeností filmového diváctví buduji koncept podobného režimu viditelnosti, které umožňují tyto aparáty: pasivní divák-cestující je v omezeném prostoru zaujat obrazem s rámem, na jehož vývoji nemá žádný vliv.

...